

Κων/νον Φρόντζαν
Πρόεδρον Ε/Η/Μ.
ΕΝΤΑΥΘΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ — ΕΤΟΣ Α' ΦΥΛΛΟΝ 4 — ΙΟΥΛΙΟΣ 1978 — ΙΩΑΝΝΙΝΑ ♦ ΔΟΡΛΟΥ ΒΤΡΩΝΟΣ 21

TAX. ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Η ανακήρυξη μίας περιοχής ως τουριστικής, όπως έγινε τελευταία με το Ζαγόρι, δημιουργεί υποχρεώσεις όχι μόνο στους κατοίκους, αλλά και στο κράτος. Οι κάτοικοι πρέπει να συμμορφωθούν με τις διατάξεις των νόμων, που διασφαλίζουν την παραδοσιακή μορφή του χώρου, σύμφωνα με τις προθέσεις του νομοθέτη. Αυτό όμως συνεπάγεται σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις και συναρτίζεται με προσπάθειες για αντιμετώπιση των εμποδίων, που δημιουργούνται από την εφαρμογή της νομοθεσίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το ενδιαφέρον του κράτους, όπως αποδεικνύεται από τις έμπειρες άλλων τουριστικών περιοχών, περιορίζεται στην προαίρεση και στην καλή θέληση των υπεύθυνων, ενώ έπρεπε να κατοχυρωθεί νομοθετικά ως υποχρεωτική παρέμβα-

ση.

Το θέμα θα κατανοηθεί καλλίτερα αν μεταφερθούμε σε συγκεκριμένα παραδείγματα. Με την ανακήρυξη του Ζαγοριού ως τουριστικής περιοχής, η ανέγερση νέων σπιτιών και η συντήρηση των παλαιών, γίνεται με βάση όρισμένες νομοθετικές προδιαγραφές. Δεν επιτρέπεται, ως πούμε, η αντικατάσταση της πλάκας, με την οποία είναι σκεπασμένες οι στέγες των Ζαγορίσιων σπιτιών, με κεραμίδι. Η χρήση όμως του κεραμιδιού αποτελούσε τελευταία μια λύση, που έσωζε πολλά σπίτια από την κατάρρευση, γιατί απαλλάσσονταν οι κάτοχοι των σπιτιών αυτών από την ανάγκη των συνεχών επισκευών της στέγης, εξ αιτίας των βλαβών κατά την περίοδο του χειμώνα κυρίως. Παλιότερα βρισκόταν σε κάθε χωριό ο κά-

ποιος μάστορας που «έπιανε τις σταλαξιές» κι έτσι βολευόταν η κατάσταση. Σήμερα οι μαστόροι έλλειψαν. Έτσι οι βλάβες δεν επισκευάζονται και η μοιραία κατάρρευση είναι η κατάρρευση των σπιτιών.

Αν πάλι ο ιδιοκτήτης αποφασίσει ν' αντικαταστήσει τη φθαρμένη πλάκα με νέα θα αντιμετωπίσει δυσχέρεια στην εξεύρεση μαστόρων και μεγάλες οικονομικές δαπάνες, γιατί η ανόρυξη, μεταφορά και τοποθέτηση της πλάκας κοστίζει πολύ. Βρίσκεται έτσι μπροστά σε αδιέξοδο. Δεν είναι γι' αυτό αδικαιολόγητες οι διαμαρτυρίες των κατοίκων, που διαβιβάζονται είτε προφορικά, είτε με αναφορές στους αρμόδιους, αφού με τις νέες διατάξεις βρίσκονται σε αδυναμία να συντηρήσουν τα σπίτια τους.

Λύση μπορεί να βρεθεί με την παρέμβαση του κράτους. Σε υποχρεώνω κύριε —πρέπει να πη το κράτος— να μη χρησιμοποιήσεις κεραμίδι στη στέγη σου, γιατί έτσι χαλάς το παραδοσιακό χρώμα, αλλά σε ενισχύω για να αντιμετωπίσεις την επί πλέον δαπάνη που θ' απαιτήσει η τοποθέτηση της πλάκας, κι' ακόμα φροντίζω να έχω τεχνίτες διαθέσιμους, που θα είναι έτοιμοι να σε βοηθήσουν. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο θα λυθεί το πρόβλημα και θα εξυπηρετηθούν και η παράδοση και οι κάτοικοι. Κι' ως μ'ήν λέμε ότι η πολιτιστική παράδοση του Ζαγοριού θα επιβιώσει μόνο αν ζουν οι Ζαγορίσιοι στα χωριά τους και διατηρούν αυτή την παράδοση. Άλλοι-ώς η ανακήρυξη του Ζαγοριού σαν τουριστικής περιοχής, δεν έχει νόημα.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΜΑΣ

Το Ζαγόρι υαί ό υίνδυνος υαταστροφής από τή διάβρωση

ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ ΜΙΧΑΛΗΣ Άρχιτέκτων D.P.L.G.

Η διάβρωση θα έλεγε κανείς ότι είναι μια ασθένεια που γνωρίζουμε τα αίτια της και που έχουμε τα μέσα για την θεραπεία της. Γιατί όμως Ζαγόρι και διάβρωση και τί το χαρακτηριστικό μπορεί να έχει η σχέση αυτή;

Είναι πάρα πολλά τα στοιχεία που την συνθέτουν και πρώτα απ' όλα η σύσταση και η δομή του εδάφους. Ένα πραγματικό τρυπητό το έδαφος του Ζαγοριού με την αδυναμία του να συγκρατήσει το πολύτιμο νερό για την βλάστηση.

Η σχέση όμως δεν σταματά μόνο στη σύσταση του εδάφους αλλά και στην κλίση του. Ο γεωγραφικός χώρος του Ζαγοριού είναι τρομερά ανάγλυφος. Όρεινοι όγκοι τον συνθέτουν, όπως η Τύμφη ή το Μιτσικέλι αλλά και βαθιά φαράγγια όπως του Βίκου ή του Αώου. Στο πανδαυμόνιο αυτό των βουνών και των λόφων, μικροί στις διαστάσεις του χώρου έλευθερώνονται, «μικρές πόλεις» που χαρακτηριστικά σαν λεκάνες κρατούν ένα πολύ εύφορο χώμα.

Έχουμε λοιπόν ένα έδαφος τρομερά ανάγλυφο, με μεγάλη κλίση, διαπεραστό, με μια λεπτή στρώση χώματος. Αυτό το χώμα είναι εύκολη λεία στο νερό. Πριν προχωρήσουμε όμως θα αναφέρουμε ακόμη ότι έχθρος του χώματος δεν εί-

ναι μόνο το νερό αλλά και ο αέρας, τα ζώα και πάνω απ' όλα ο άνθρωπος. Ακόμη θα πρέπει να πούμε ότι το χώμα είναι πολύτιμο γιατί αποτελεί ένα κρίκο στην αλυσίδα της ζωής. Όλοι γνωρίζουμε ότι χωρίς ήλιο και νερό ζωή δεν υπάρχει και ότι χωρίς βλάστηση στη συνέχεια ζώα δεν υπάρχουν και χωρίς αυτά οι τροφές διατίθενται για την βλάστηση. Τί θα μείνει λοιπόν αν δούμε τον κρίκο αυτό από την αλυσίδα της ζωής;

Το γυμνό χώμα λοιπόν είναι εύκολη λεία για τους αέρηδες που το παρασύρουν στο πέρασμά τους. Τα ζώα με τα χιλιάδες μικρά ποδαράκια τους κατακρημνίζουν καθημερινά μεγάλες ποσότητες χωμάτων, που ταξιδεύουν ανενόχλητες στη θάλασσα μέσω των ποταμών.

Ας έρθουμε όμως στο νερό και μάλιστα σε όλες του τις μορφές που πέφτουν στη γη, είτε σαν βροχή, σαν χαλάζι ή χιόνι. Όπως στην περίπτωση του εδάφους πολλοί λόγοι συντρέχουν για τη διάβρωσή του και στο νερό πολλοί είναι οι παράγοντες που το καθιστούν λιγότερο ή περισσότερο επιζήμιο στο χώμα. Να δούμε λοιπόν μια σταγόνα νερού τί μπορεί να κάνει ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της.

Πρώτα απ' όλα όσο πιο χοντρή είναι τόσο με περισσότερο βάρος, δύναμη πέφτει στο χώμα. Έστερα όσο μεγαλύτερη είναι η ταχύτητά της τόσο μεγαλώνει το κακό που προξενεί στο έδαφος. Επί πλέον αυτό που χαρακτηρίζει τις βροχές στα κλίματά μας είναι ότι πέφτουν μεγάλες ποσότητες νερού και σε σύντομα χρονικά διαστήματα.

Νά λοιπόν το έδαφος του Ζαγοριού, οι υδατοπτώσεις και ο κίνδυνος για το φυσικό του περιβάλλον. Πρέπει δε να δώσουμε και τον όρισμό του φυσικού περιβάλλοντος. Το φυσικό περιβάλλον το αποτελούν: το έδαφος, το νερό και η βλάστηση.

Μέχρις εδώ το νερό και το χώμα τα συναντήσαμε σαν έχθρους, διότι διάβρωση έχουμε όταν το χώμα είναι γυμνό από βλάστηση. Έδώ δε βρίσκεται και ο μεγάλος ρόλος της βλάστησης που θα δούμε παρακάτω ποιος είναι αυτός. Πρώτα ας χωρίσουμε την βλάστηση σε τρεις μεγάλες κατηγορίες: στα φυτά, στους θάμνους και στα δέντρα. Θα διαπιστώσουμε πολύ εύκολα ότι για να φτάσει ή σταγόνα μας νερού στο χώμα θα πρέπει να περάσει από τα τρία αυτά φράγματα. Κόβεται ή ταχύτητά της, διαλύεται και ψεκάζεται τα φυτά στο έδαφος. Η βλάστηση στο

σύνολό της κρατά γερά με τα πόδια της το χώμα, ανακόπτει την ταχύτητα της βροχής και σώζει το έδαφος από τη διάβρωση του νερού, του αέρα και των ζώων.

Πολλά έχουν γραφεί για το Ζαγόρι, μα οι προσπάθειες γίνονται σε μια κατεύθυνση. Υπάρχει βέβαια το τεχνητό ανθρώπινο περιβάλλον, τα όμορφα σπίτια, οι εκκλησίες, τα γεφύρια και τα χωριά, υπάρχει όμως και το φυσικό περιβάλλον. Αυτό αποτελεί ένα από τα φλέγοντα προβλήματα του Ζαγοριού.

Η εγκατάλειψη των καλλιεργειών σε τάρτσες, οι αδέσποτοι χείμαρροι, η αμέλεια για το δάσος συντελούν στην καταστροφή του περισσότερου για το Ζαγόρι, σημαντικού στοιχείου, του φυσικού του περιβάλλοντος. Ο κίνδυνος είναι μεγάλος διότι αυτό που καταστρέφεται μέσα σε δέκα χρόνια, χρειάζονται 500 για να αναδημιουργηθεί. Και στο πρόβλημα αυτό πάλι απάντηση θα μας δώσει μια αναδρομή στην ιστορία του Ζαγοριού.

Μια διαίρεση του χώρου σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την κλίση του εδάφους είναι αναγκαία: α) έδαφος με μεγάλη κλίση, β) με μεσαία και γ) με μικρή. Η κρήνη αυτών των εδαφών ανάλογα με

♦ Συνέχεια στην 9η σελίδα

σημειώματα

Περιμένοντας
μιὰ ἀπάντησιν

Εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους πῶς κἀ-
θε κρατική ὑπηρεσία ὀρεῖται νὰ ἐ-
νημερώνει μὲ σχετικές ἀπαντή-
σεις τὸ λαὸ πού τὴ συντηρεῖ γιὰ
ζητήματα πού τὸν ἐνδιαφέρουν
καὶ χειρίζεται ἡ ἴδια.

Αὐτοῦμαστε εἰλικρινὰ γιὰ τὴ
δασική ὑπηρεσία μέχρι σήμε-
ρα, δὲ σκέφτηκε—ἔτσι φαίνεται— αὐ-
τὴ τὴν ὑποχρέωση καὶ δὲν ἀπάντη-
σε σὲ σχόλιά μας δημοσιευμένα
στὸ 1, 2, 3 φύλλα μας γιὰ τὸν
τρόπο πού μοίρασαν τὴν ξυλεία
ἀπὸ τὸ δημόσιο δάσος τοῦ Ζαγο-
ριοῦ, στοὺς συνεταιρισμοὺς. Δὲν
τὸ κρύβουν ἡ τακτική αὐτὴ βλά-
πτει τὴν ἴδια τὴν ὑπηρεσία, τὸν κ.
Νομόρχη καὶ—γιατὶ ὄχι— καὶ
τὴν ἴδια τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ κρά-
τους μας.

Καπηλεία

Γυρίζουν στὸ Ζαγόρι ἄθωοι, δη-
θεν, γυρολόγοι ὁργανωμένοι (μὲ
ιδιόκτητα αὐτοκίνητα, μεγάφωνα
φορητὰ καὶ... καλὴ θέληση) καὶ
ἐξαπατοῦν τοὺς ἀνθρώπους του,
ἀλλάζοντας μοντέρνα(;) ἀντικείμε-
να τοὺς μὲ παραδοσιακὰ Ζαγορί-
σια ἔργα λαϊκῆς τέχνης κάθε εἴ-
δους.

Παραδείγματα: 1) Ἀλλάχτηκε
σὲ χωριὸ τοῦ Ζαγοριοῦ κουμπούρα
τοῦ 21 μὲ σύγχρονο παιδικὸ ὄπλο-
πολυβόλο. 2) Σὲ ἄλλο χωριὸ παλιά
εἰκόνα ἀλλάχτηκε μὲ νέα τοῦ ἴδιου
Ἀγίου(!) κ.ἄ.

Γι' αὐτὸ θέλουμε νὰ συστήσου-
με σ' ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ Ζα-
γοριοῦ (κι ἂς μᾶς συγχωρήσουν)
σὲ καμιά περίπτωση νὰ μὴν ἀλλά-
ζουν πράγματα παλιά, ἀπ' τὰ σπι-
τια τους, μὲ καινούργια.

Ὅσοι μᾶς διαβάζουν ἂς τὸ πού-
ν καὶ στοὺς ἄλλους.

Γιὰ τὰ τηλέφωνα

Δημοσιεύουμε παρακάτω ἀπάν-
τησιν τοῦ ΟΤΕ σὲ σχόλιό μας δη-
μοσιευμένο στὸ 1ο φύλλο μας γιὰ
τὴν τηλεφωνική ἐπικοινωνία τοῦ
Ζαγοριοῦ. Τόσο γενική ἡ ἀδίστη-
μος, πού μᾶς ἀναγκάζει νὰ ξανα-
ρωτήσουμε:

Πότε ὁ ΟΤΕ σκέπτεται ἢ θὰ εἴ-
ναι σὲ θέση νὰ τοποθετήσει στὰ
χωριά μας τὰ ἀναμενόμενα τηλέ-
φωνα; Κι αὐτὸ γιὰτὶ δὲν θέλουμε
νὰ πιστέψουμε διὰ τὴν ἀδυσία πού
περιέχεται στὴν ἀπάντησιν φανερώ-
νει ἄγνοια τοῦ θέματος καὶ τῶν
ἀναγκῶν τῶν περιοχῶν πού προ-
βάλλονται ἀπ' τὸ κράτος.

Κύριοι,
Ἀπαντώντας σὲ σχόλιο πού δη-
μοσιεύτηκε στὸ ὑπ' ἀριθ. 1 φύλλο
τῆς ἐφημερίδας σας, σὰς κάνουμε

Μιὰ ἱστορική ἀποκατάστασιν

Τὸ ἔργο τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάν.
Λαμπρίδη εἶναι γνωστὸ σ' ὅλους
τοὺς Ζαγορίσιους καὶ θέλω νὰ πι-
στεύω ὅτι μόνον σ' ἐκείνους πού ἀ-
σχολοῦνται μὲ τὰ γράμματα καὶ
τὴς ἱστορικές ἐρευνες. Ἡ συμβολή
του στὴν ἀνάπλασιν τῆς Ἡπειρω-
τικῆς ἱστορίας εἶναι τεράστια. Ἀ-
πὸ τότε ὅμως πού ἔχει ἐκδοθῇ ἔ-
χουν περάσει περισσότερον ἀπὸ ἑ-
κατὸ χρόνια. Στὸ διάστημα αὐτὸ
ἦσαν φυσικὸ ὀρισμένα λάθη στὰ
ὁποῖα ὑπέπεσε ὁ Λαμπρίδης κατὰ
τὴ συγγραφὴ τῶν ἱστορικῶν μελε-
τῶν του, νὰ ἔχουν ἐπιστημανθῇ καὶ
νὰ διορθωθῇ, ἀπὸ πολλοὺς νεώτε-
ρους ἐρευνητές. Παρ' ὅλα αὐτά,
ἐπειδὴ ὁ Λαμπρίδης ἀποτελεῖ ἀ-
νυμφίβουλα βασική πηγή τῆς Ἡ-
πειρωτικῆς ἱστορίας πολλοὶ μελε-
τητὲς ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναφέρον-
ται στὰ δικὰ του λαμβασμένα στοι-
χεῖα, πράγμα πού δὲν προῦθει τὴν
ἱστορική ἐρευνα καὶ δημιουργεῖ
σύγχυσιν.

Θὰ ἀναφερθῶ σ' ἓνα παράδει-
γμα, πού ἔχει σχέση μὲ τὴν ἱστο-
ρία τοῦ χωριοῦ μου. Στὰ «Ζαγο-
ριακά», οἱς προσετέθησαν καὶ τινὰ
περὶ Ἡπείρου», ὁ Ι. Λαμπρίδης ἀ-
ναφέρει (σελ. 37) ὅτι στοὺς τρεῖς
συνοικισμοὺς τῆς Βεζιτζῆς (Μονο-
δεντρίου, Ἄνω καὶ Κάτω Μαχα-
λά Βίτσας) εἶχαν προσχωρήσει
καὶ οἱ κάτοικοι μικρότερων οἰκι-
σμῶν, πού ἀναγκάστηκαν νὰ κα-
ταφύγουν ἐκεῖ ἐξ αἰτίας τῶν ἐπι-
δρομῶν τῶν Τούρκων. Στήριζόμε-
νος σὲ παράδοσιν ὁ Λαμπρίδης ὑ-
ποστηρίζει ὅτι «οἱ κάτοικοι τοῦ κα-
τὰ τὸν Ἄγ. Ἰωάννην κειμένου εἰς
Κορινθία χωριδίου» προσχώρησαν
στοὺς κατοίκους τοῦ Ἄνω Μαχα-
λά (Μονοδεντρίου), οἱ κάτοικοι

γνωστὰ τὰ κατωτέρω:

Ὁ ΟΤΕ γνωρίζει τὴς ὑψημέ-
νες τηλεπικοινωνιακές ἀνάγκες τό-
σο τῶν χωριῶν τοῦ Ζαγοριοῦ ὅσο
καὶ ὧν τῶν περιοχῶν τῆς χώ-
ρας.

Εἶναι φυσικὸ ὅμως νὰ μὴν μπο-
ρεῖ νὰ ἐκανοποιήσει ταυτοχρόνως
ἅλς αὐτὲς τὴς ἀνάγκες καὶ νὰ το-
ποθετήσῃ τηλέφωνα σὲ ὅλους τοὺς
ὑποψήφιους συνδρομητὰς ὧν τῶν
χωριῶν.

Ἔτσι ἀναγκαστικὰ ἡ προβλεπο-
μένη τηλεφωνοδότησιν ὧν τῶν
περιοχῶν τῆς χώρας γίνεται στα-
διακὰ, βάσει προγραμμάτων πού
καταρτίζονται σύμφωνα μὲ τὴς οἰ-
κονομικὰς καὶ τεχνικὰς δυνατότη-
τες τοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ τῆς Κυ-
βερνητικῆς Πολιτικῆς πού ἐφαρ-
μόζεται στὴν τηλεπικοινωνιακή ἀ-
νάπτυξιν γιὰ τὴν σύμμετρη καλύ-
ψιν τῶν τηλ)κῶν ἀναγκῶν ὧν τῶν
περιοχῶν τῆς χώρας.

Στὴν ἴδια κατάστασιν μὲ τὰ χω-
ριά τοῦ Ζαγοριοῦ, ὁρίζονται πολ-
λὲς περιοχὲς τῆς χώρας.

Μὲ τιμὴ
Κ. ΔΗΜΟΣ
Πρόστ. Συγκρ. Ἡπείρου

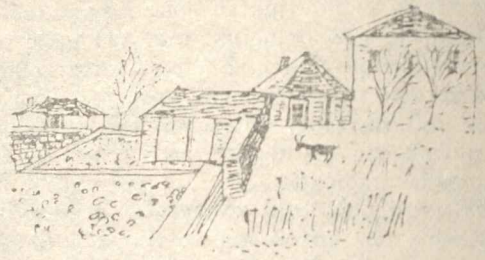
τοῦ συνοικισμοῦ Ἀγ. Νικολάου στὰ
Λιθαδάκια στὸ Μεσαῖο Μαχαλά
(Ἄνω Βίτσα) καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ
Ἀγ. Ἀθανασίου στὸν Κάτω Μα-
χαλά (Κάτω Βίτσα).

Ἡ ἀποψη αὐτὴ εἶναι λαμβασμέ-
νη στὸ σημεῖο πού ἀφορᾷ τὴ με-
τακίνησιν τῶν κατοίκων τῶν συνοι-
κισμῶν Ἀγ. Ἰωάννου καὶ Ἀγ.
Ἀθανασίου. Τὸ ἐπισήμανα στὸ δι-
ελλί μου «Ἱστορικὴ μονογραφία
περὶ τῆς ἐν Ἡπείρῳ χώρας Βεζιτ-
τζῆς», Ἰωάννινα 1939, σελ. 18.
Ἐγγράφη τότε: «Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἄ-
νω Ἰωάννου ἐγκατεστάθησαν εἰς
Κάτω Μαχαλά—καὶ οὐχὶ εἰς τὸν
Ἄνω τοιοῦτον κατὰ Λαμπρίδην—
καθ' ὅσον καὶ τὸ ἐν τῇ τοποθεσίᾳ
ταύτῃ ὑπάρχον παρεκκλήσιον ἀνή-
κεν ἐκ παραδόσεως εἰς τοὺς κατοί-
κους τοῦ Κάτω Μαχαλά... Οἱ δὲ

τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου κάτοικοι ἐγ-
κατεστάθησαν εἰς τὸν Ἄνω Μα-
χαλά (Μονοδένδριον)». Πρόσθε-
τον ἀποδείξι ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι
ἡ κεντρικὴ Ἐκκλησία τοῦ Μονο-
δεντρίου τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ
Ἀγίου Ἀθανασίου, πράγμα πού
δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ τυχαῖον.

Παρ' ὅλα αὐτά ὁ Καθηγητὴς κ.
Ἀπ. Ε. Βακαλόπουλος στὴν «Ἱ-
στορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ»,
τόμ. Β' (ἔκδοσιν Β'), 1976, στὸ
ὑποκεφάλαιον «Ἀποχώρησιν ἑλλη-
νικῶν πληθυσμῶν πρὸς ἀσφαλ-
στερους τόπους τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ
πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἱδρυσιν
νέων οἰκισμῶν» (σελ. 115), στίς
ἀπόψεις, πού πρὸ πάντων ἔχουν ἐκ-
τεθεῖ γιὰ τὴς μετακινήσεις τῶν συ-
νοικισμῶν τῆς Βίτσας, τοῦ Ι. Λαμ-
πρίδη ἀναφέρεται...

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ
ΤΩΝ ΝΕΓΑΔΩΝ

Στὶς Νεγάδες ἔγινε στὶς 18, 19
Ἰουνίου τὸ πανηγύρι τῆς Ἀγίας
Τριάδος.

Γλέντι τρικούβερο ἤσυχον, πολυ-
τισιμένο. Δύο μέρες καὶ δύο νύ-
χτες. Ὁ Νίκος ὁ Καμώνας διακρί-
θηκε γιὰ τὴν ὠραία ὁργανωτική
του προσπάθεια. Παρέα: «Τὰ
Περικλοῦσιαι».

Ἐλπίζουμε στὸ ἄλλο φύλλο νὰ
ἔχουμε λεπτομερὴ ἀνταπόκρισιν.

ΤΗΣ ΕΛΑΤΗΣ (ΜΠΟΥΛΤΣΗ)

Μέσα στὸ ὠραῖο Περιβάλλον
τοῦ χωριοῦ μέσα στὸ πράσινο καὶ
τὰ κρύα νερά ἔγινε τὸ ὁμορφο πα-
νηγύρι τῆς Ἐλάτης γιορτὴ τῆς Ἀ-
γίας Τριάδος στὸ ὁμορφο παρακ-
κλήσι τῆς.

Μὲ παρέα «τὰ Τακούτσια» ἔγινε
ἓνα ἤσυχο καὶ ὠραῖο γλέντι.

Περιμένουμε λεπτομερὴ ἀντα-
πόκρισιν.

ΤΟΥ Α·Ι - ΓΙΑΝΝΗ ΡΟΓΚΟΒΟΥ

Στὶς 24 Ἰουνίου, στὸν Ἀϊ—Γι-
άννη Ρογκοβού ἔγινε μὲ κατάνυξη
καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ καθιερωμέ-
νο ἀπὸ τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια
πανηγύρι. Τὸ θράδυ στὶς 23 Ἐ-
σπερινὸς, ἀρτοκλασία καὶ «ἀγρυ-
πνία» στὴν ὠραία παλιά Βυζαντι-
νὴ Ἐκκλησίᾳ προεξάρχοντας τοῦ
ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀρχιμανδρί-
του Ἐφραίμ (τ. Μιχαὴλ Κρυστάλ-
λη). Τὸ θράδυ πολλὸς κόσμος φι-
λοξενήθηκε στὶς ἀρχοντικά στολι-
σμένες καὶ ἀπλόχωρες κρεββάτες
καὶ δωμάτια τοῦ Μοναστηριοῦ.

Ὅλα ἔλαμπαν ἀπὸ καθαριότητα
στὸ φῶς τῶν ἡλεκτρικῶν. Ὁ νέος
ἡλεκτροφωτισμὸς ἔργο καὶ προ-

σπάθεια τοῦ ἡγουμένου, καὶ τοῦ
ἐπιτρόπου, ἔδινε καινούργια ὄψη
στὴν ὅλη περιοχὴ.

Τὸ πρωτὶ στὶς 24 Ἰουνίου οἱ κα-
μπάνες τοῦ Μοναστηριοῦ ἀντήχη-
σαν χαρούμενα στὶς Δασομῆνες
Ράχες, τὰ βουνὰ, τὰ καταπράσι-
να λιβάδια καὶ τὸ θαθὸ φαράγγι
τοῦ Βίκου (τὸ «Σελάτο»).

Ἀπὸ νωρὶς ἄρχισαν νὰ ἐρχονται
οἱ πανηγυριστὲς, ὅχι μὲ στολισμέ-
να ἀπὸ χρᾶμα καὶ κηλίμια ἄλογα
ὅπως τὰ παλιά χρόνια, ἀλλὰ μὲ
αὐτοκίνητα. Γέμισε ὁ τόπος αὐτὸ
κίνημα. Τὴ κρίμα!! Πῶσαι οἱ μι-
ράδες ἄλογα καὶ μουλάρια πού
γέμιζαν ἄλλη φορὰ τὸν τόπο ἀπὸ
τὸν Ἀϊ - Γιάννη ὡς τοῦ «Κοσκί-
νᾶ».

Ἡ λειτουργία κατασκευαστικῇ
Πλήθιν ἀνθρώπων μέσα κι ἐξω στὴ
Ἐκκλησίᾳ. Μετὰ τὴ λειτουργία ὁ
γιασμὸς στὸ προαύλιο μὲ κατὰ
μεγαλοπρέπεια. Ὀμιλία τοῦ ἡγου-
μένου καὶ ἀντίδωρο.

Ὑστερα ἄρχισε τὸ γλέντι. Πέ-
τος μόνον ἔα «ζῦγι» ὄργανα γιὰ ὁ-
λο τὸν κόσμον, στὴν Δυτικὴ κρεβ-
βάτα στὸ «Νεγαιδιώτικο» δὲν ἔγινε
γλέντι γιὰτὶ τὸ κτίριο ἔχει ρήγμα-
τα. Ἐλπίζουμε τοῦ χρόνου νὰ εἴ-
ναι ὅχι μόνον ἓνα ἀλλὰ δύο καὶ
τρία «ζῦγια» γιὰ νὰ γλεντήσῃ ὁ
λόος ὁ κόσμος στὶς κρεββάτες, στὶς
αὐλὲς καὶ στοὺς ἴοκιους.

Κόσμος πολλὸς, πραγματευόμε-
νοι πολλοὶ ἀλλὰ κέρρι λίγο.

Μιὰ μεγάλη παράλειψιν φέτος:
Ἐλειψαν τὰ ὀνομαστὰ «ψητὰ» τοῦ
Ἀγιάννη. Πῶς νὰ γίνῃ γλέντι
δίχως ψητὰ καὶ κρασί;

Ἄς ἐλπίζουμε ὅτι τοῦ χρόνου
δὲν θὰ ἐπαναληφθεῖ ἡ μεγάλη αὐ-
τὴ παράλειψιν.

Ἀπλὲς σκέψεις

Διῶχνες λένε στὸ Ζαγόρι τὰ μα-
νουσάκια πού ἐγαίνον στὸ τέλος
Αὐγούστου ἀρχὲς Σεπτεμβρίου. Για-
τὶ τότε, μόλις ἐξαίρουν αὐτά, ἐ-
φευγαν οἱ ξενιτεμένοι. Αὐτοὶ πού
ἔρχονταν στὸ χρόνο, στὰ δυὰ χρό-
νια καὶ κάποτε καὶ ἀργότερα γιὰ
νὰ περάσουν λίγον καιρὸ κοντὰ
στὶς οἰκογένειές τους. Τὸ ὄνομα
δὲν ἔγινε, φαίνεται, τότε πού οἱ οἰκο-
γένειες (παιδιά, γυναῖκα, γονεῖς)
ἔμεναν μόνιμα στὰ χωριά τοῦ Ζα-
γοριοῦ καὶ ταξιδεύονταν μόνον οἱ
ἄνδρες παντρεμένοι ἢ ἀνύπαντροι.
Κι ὅπως ἔρχονταν, κατὰ κανόνα,
τὸ καλοκαίρι, πού ἦταν καὶ εἶναι
ἡ καλλίτερη ἐποχὴ γιὰ τὸ Ζαγόρι,
ὅπου ὄχι μόνον ἀπ' τὴ δουλειὰ
τοὺς νὰ φύγουν Αὐγούστο μὲ Σε-
πτέμβρι, πού, μὲ τὴς πρώτες βρο-
χές, ἐξαίρουν τὰ μονοσάκια. Ἔ-
τσι οἱ διῶχνες ἦταν συνδεδεμένοι
μὲ τὸν ἀποχωρισμὸ τῶν ξενιτεμένων
καὶ οἱ Ζαγορίσιοι δὲν ἔβλεπαν τ'
ἄθωια μονοσάκια, ὅταν ἐξαίρουν,
ὅπως σ' ἄλλα μέρη τῆς πατρίδας
μας, πού τὰ τραγουδοῦσαν—καὶ
τὰ τραγουδοῦν—χαρούμενα: «Μα-
νουσάκια, μονοσάκια, μόνους καὶ
γαρουφαλάκια», ἀλλὰ σὺν κατὰ
δυσάρεστο. Κάτι πού τοὺς πλημυρί-
ζε μὲ ἀνησυχία καὶ φόβο ἀπ' τὸν
ἀποχωρισμὸ τῶν ἀγαπημένων τους.

Κι ἦταν σπαρτακτικὸς αὐτὸς ὁ
ἀποχωρισμὸς. Συνόδευσαν αὐτοὺς
πὺξ ξὺξ ἀπ' τὸ χωριὸ μακρύτερα
αὐτοὺς πού ἐφευγαν στὸ ἐξωτερικὸν
(Ρουμανία, Αἴγυπτος, Ἀνατολή,
Ἀμερικὴ) καὶ πρὸ κοντὰ ὅσους πύ-
γαιναν κάπου στὸ ἐσωτερικὸν μὲς
τὴν Ἑλλάδα. Τὸς συνόδευσαν ὅ-
λοι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι. Κι ὄχι
σπάνια ὅλοι οἱ χωριανοί. Κι ἐκεῖ
τοὺς ἀποχωρίζονταν μὲ ἐγκάρδιες
εὐχές, χρήσιμες συμβουλὲς ἀπ'
τοὺς ἡλικιωμένους καὶ πολλὰ δα-
κρυὰ ἀπ' ὅλους δικούς καὶ ξένους.
Τὸς παρακολουθοῦσαν ἔπειτα μὲ
τὸ βλέμμα, κουνώντας τὰ μαντίλια
τους σ' ἀποχαιρετισμὸ, ὅπου περ-
νοῦσαν τὰ διασέλα καὶ χάνονταν
πίσω ἀπὸ λόφους καὶ βουνά. Τότε
σταματοῦσε ἡ πολύστομη εὐχὴ «ὁ-
ρα καλή...». Ἐκοδαν μικρὰ κλα-
διά ἀπὸ κρانيὲς ἢ κέδρα καὶ μ'
αὐτὰ στὰ χέρια, γύριζαν στὸ σπίτι
τοῦ ξενιτεμένου. Τάδεζαν στὴν
πόρτα του γιὰ νὰ τὸν «τζινάνε» ἐ-
κεῖ πού θὰ ὀρίσκειται, θυμίζοντας
τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ γυρισμοῦ στὸ
πατριῶν του καὶ προφυλάσσοντάς
τον «μὴν τὸν ξεπλανήσουν ἄλλα
ἔξω καλὴ» ὅπως λέει ὁ ποιητής.
Ἐπαιρναν τὸ γλυκὺ πού τοὺς κε-
ροῦσε ἡ μάννα, ἡ ἀδερφή ἢ ἡ γυ-
ναῖκα τοῦ ξενιτεμένου, ξανά ἐλε-
γαν τὴς εὐχές: «Νὰ καλὸ - ἀντα-
μωθεῖτε γρήγορα καὶ νὰ καλομα-
θαίνετε πάντα» καὶ ἐφευγαν στὰ
σπίτια τους, ἀφήνοντας τοὺς συγ-
γενεῖς του μὲ μιὰ πίκρα καὶ ἀνη-
συχία, πού κρατοῦσε ὡς τὸ γυρι-
σμὸ του.

Ἦταν πολὺ δύσκολα τότε τὰ τα-
ξείδια. Δύσκολα κι ἐπικινδύνα καὶ

ὅλα αὐτά ἦταν δικαιολογημένα.
Ἡ συγκοινωνία ἦταν σχεδὸν πρω-
τόγονη. Μὲ τὰ πόδια ἢ μὲ μουλά-
ρια. Καὶ οἱ δρόμοι χωρὶς ἀσφάλεια.
Πόσες φορὲς οἱ ληστές τῶν θουῶν
δὲν ἐπαιρναν ἀπ' τοὺς ξενιτεμέ-
νους τὸ μόνυ τους. Μόθιο ἐτῶν
στὴν ξενιτιά, ὅταν ἀποφάσιζαν νὰ
ἐπιστρέψουν στὸν τόπο τους. Δύ-
σκολη ἦταν καὶ ἡ ἐπικοινωνία μὲ
γράμματα καὶ ἀργή. Γιατὶ οἱ τα-
χυδρόμοι πήγαιναν καὶ αὐτοὶ μὲ τὰ
πόδια ἢ τὸ πῶλ μὲ μουλάρια.

Ἔτσι ἦταν τότε ὅπου οἱ Ζα-
γορίσιοι πῆραν μαζί τους καὶ τὴς
οἰκογένειες στὰ μέρη πού ἦταν ἐγ-
κατεστημένοι στὸ ἐσωτερικὸν ἢ στὸ
ἐξωτερικὸν. Κι ἄρχισε ἡ ἐρήμωσιν
τοῦ Ζαγοριοῦ. Καὶ ἡ κατάρευσις
ποῦ ολοκληρώθηκε κατὰ τὸν πόλε-
μο. Καὶ πρὸ πολλὴ στὴν ἐποχὴ τοῦ
ἐμφυλίου.

Σήμερα δὲ μένει στὰ χωριά τοῦ
Ζαγοριοῦ οὐτὲ τὸ δέκατο ἀπ' τοὺς
κατοίκους πού εἶχαν ἐκεῖνη τὴν
ἐποχὴ. Καὶ σὲ μερικὰ πολὺ λιγώ-
τεροι, πού σκέπτονται καὶ μονο-
λο-

γοῦν, ὅταν βλέπουν τὴς διῶχνες:
«Ποῖον νὰ διώξουν κι αὐτὲς τῶ-
ρα...».

Ἔτσι οἱ διῶχνες ἔγιναν ἀκίνη-
τες. Καὶ γιὰ τοὺς νέους ἴσως ἐγί-
ναν καὶ ἄγνωστες!

Ἐγὼ σκέπτομαι μήπως τ' ἄδρά
αὐτὰ λουλούδια, τ' ἀπαλόχρωμα
μὲ τὸ στητὸ μέσο καὶ τὴν ἐλα-
φρὰ γυρτὴ στεφάνη, σὺν προσωπᾷ
κι ντροπιάρικου παιδιοῦ, μποροῦν
νὰ ἐνεργήσουν κι ἀντίστροφα γιὰ
τοὺς ἐγκαταστημένους ἄλλου—
μακριὰ ἀπ' τὸ Ζαγόρι— Ζαγορί-
σιους. Μήπως μποροῦν μὲ τὴ θύ-
μιση—μαζὶ μ' ἄλλες παρόμοιες
θύμισες ἀπ' τὴ μακριὰ καὶ ὁμορφὴ
Ζαγορίσια παράδοσιν— νὰ τοὺς
ξυπνήσουν τὴ νοσταλγία γιὰ τὸν
τόπο τους. Ὅχι τὴν ἐλαφριά ρω-
μαντικὴ νοσταλγία, ἀλλὰ ἐκεῖνη
τὴ δυνατὴ πού γίνεται ἀσύχαστο
κίνητρο ἐπιστροφῆς γιὰ «καπνὸ ἀ-
ναθρώσκοντα» ἀπ' τὸ γενέθλιο τό-
πο. Πού θὰ τοὺς ὁδηγήσει νερ-
χονται κάθε καλοκαίρι στὰ ὁμορ-
φα χωριά τους. Ὅτι τοὺς δυναμώ-

Τοῦ Λεωνίδα Τσαούση

σε νὰ φτιάσουν ὅλοι τὰ πατρικά
τους σπῖτια. Καὶ θὰ τοὺς κάνει νὰ
μὴ σκέπτονται ἄλλους τόπους πα-
ραθερισμοῦ ἀπ' τὸ Ζαγόρι τους.

Ἔτσι τὸ Ζαγόρι θὰ μπορέσει νὰ
ξαναγίνει καὶ νὰ ζήσει σὺν ἐνα
ἀπ' τὰ καλλίτερα θέρετρα τῆς πα-
τρίδας μας. Μὲ ἀνθρώπους δικούς
του, πού θὰ τὸ ἀγαποῦν, θὰ τὸ
πονοῦν, θὰ τὸ περιποιούνται καὶ θὰ
τὸ ὁμορφαίνουν. Κι ὄχι μὲ τουρί-
στες κάθε λογῆς. Ἀπ' αὐτοὺς πού
ἔχουν τὴ γνώμην ὅτι ὅλα πουλοῦν-
ται!

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Ἰσως οἱ διῶχνες τοῦ Ζαγοριοῦ νὰ
μὴν ἦσαν τὰ μονοσάκια. Τὰ ἱα τῆς
βαρυλόπυρης καθαρεύουσας οἱ νάρκισ-
σοι οἱ κυπελλοφόροι μὲ σπάρτα (40)
εἶδη στὸν κόσμο, πού ἐπὶ (7) ἀπ'
αὐτὰ ὀρίσκονται στὴν πατρίδα μας. Ἔ-
σως νὰ ἦσαν τὰ κυκλάμινα μὲ ἐκίαι-
σι (20) εἶδη στὸν κόσμο καὶ πέντε (5)
στὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλὰ ὁ στόχος τοῦ γραπτοῦ μου δὲν
εἶναι αὐτός.

ΑΡΧΗ ΦΘΟΡΑΣ

Ἡρξάτο ἤδη ὁ πληθυσμὸς τοῦ
Ζαγοριοῦ νὰ ἐλαττωθῇ ὀλονὲν διὰ
πολλοὺς λόγους, ὧν κυριώτεροί εἰ-
σὶν οἱ ἐπόμενοι. ἡ λαοφθορία πολυ-
τέλεια, ἡ προκατάστας καὶ τὴν τοῦ
ἐνδύματος ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον
ἀλλάγη, ἀνάμεικτον πρὸς τὴν
τὴν τραχύτητα τοῦ κλίματος, ἡ εἶναι
πολὺ ἥδη διαμονὴ τῶν ἀφρένων γενι

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗ ΡΩΜΗ
Ἡ ἐποχὴ μας ἐπιμένει ν' ἀμφισβη-
τεῖ καὶ ἴσως αὐτὸ νάβῃ μεγάλη τιμωρία.

Ἡ ἐποχὴ μας θὰ ξεπεραστεῖ.

Ἔτσι γίνεται.

ΒΡΑΔΥΝΟ

Σὲ μᾶς τὸ κρῆος
νὰ κλαῖμε τοὺς νεκροὺς.
Ἡ καρδιά μας κάτω ἀπὸ γρανίτη,
κάτω ἀπὸ χιλιᾶδες
τόνους θλίψιν.

Ἡ ζωὴ τους φευγάτες εἰκόνες
οἱ καρὲς τους ἄερας πού πέρασε.

Θυμᾶσαι κι ἀπλᾷ
σὺν ἐπισκέπτῃς πού φεύγει
σ' ἀφίουν καὶ οὐδύνουν τὰ μάτια τους

Κι εἶναι μονάχα
τῆς ψυχ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ

NANOYPIΣΜΑΤΑ • TAXTAPIΣΜΑΤΑ • XELIDONIΣΜΑΤΑ

Πὸ πέρα, ἀνατολικώτερα ἀπὸ τὴν θρύση τοῦ Κερύνου καὶ σὲ ἀπόστασι λίγων λεπτῶν τῆς ὥρας εἶναι ἡ τοποθεσία πὺν λέγεται «τὸ ὄρα καλὴ». Πῆρε τέτοιον ὄνομα αὐτὸ τὸ μέρος, γιατί αὐτὸς στὸ «ὄρα καλὴ» ἦταν τὸ σύνορο ποὺ ξεπροβοδούσαν οἱ Νεγκαδιῶτες τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ποὺ ταξιδεύονταν γιὰ μακρινὸ ταξίδι. Αὐτοὶ ποὺ εἶ-

Πέρα όμως από τις επιπτώσεις αυτές που είχε το πέραςμα του 'Αλεξ. Κορινθίου από την περιοχή μας, δηλαδή που χάρισε το θρόνο του σ' αυτή τη δρύση καὶ στην ἑλλη στὰ Ριζιανά, ἡ μιὰ σὰ «Βρύση Κορινθίου» ἡ ἑλλη σὰ «Βασιλικὴ» ἡ «Βασιλόδρυση» εἶχε σὰ συνέπεια αὐτὸ τὸ πέραςμά του καὶ τὴν δημιουργία τοῦ χωριοῦ Δραγάρι τοῦ Ζαγορίου, ποὺ σήμερα λέγεται Καστανόνας. Γιὰ κατατοπισμὸν τοῦ ἀναγνώστη πάνω στὸ ζήτημα αὐτὸ

Ἡ σύγκρουσις ἐγένετο
Δυρράχιον· μετὰ κρατερὰν
δὲ Βοημοῦνδος ἠναγκάσθη
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 8η ΣΕΛ.

★
*Αἶντε νὰ πᾶμε, τραχανᾶ νὰ φᾶμε
κι ὅταν θὰ γυρίσουμε,
χορίτσια θὰ φιλήσουμε.

Τὸ παιδί μου θέλ' χορὸ
θέλ' χορὸ καὶ θέλ' καγκέλ'
θέλ' χορὸ καὶ θέλ' καγκέλ'
θέλ' τὴ νύφη ἀπὸ τὸ χέρ'.

★
Τάρνα ταρναρίστε το
ξάχαρη πατίστε το
για ν' άξίζει φρήγορα
να πλατώνει ή κοποριά
για νά το παντρέψουμε
νύφη νά το δώσουμε
νύφη νά το δώσουμε
νύφη νά τού δώσουμε
ή άντρα νά τόν κάνουμε.
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 9η ΣΕΛ.

Χαιρετίζουν
τὴν ἔυδοσιν

Ἀγαπῆτοι συμπατριῶτες,
Ἐλάβα τὴν ἐφημερίδα σας καὶ εὐχαρίστως γίνονται συνδρομητῆς σας. Εἶστε ἄξιοι ἐπαίνου γιὰ τὴν πρωτοβουλία τῆς προβολῆς τοῦ Ζαγορίου μας. Ἀλλὰ μέρη τῆς Ἐλλάδος χωρὶς τόσες φυσικὲς ὁμορφίεες ἔχουν βοηθηθεῖ ποικιλότροπα ἀπὸ τὸ Κράτος, ἐνῶ τὸ Ζαγόρι μας βρίσκεται παραμελημένο. Καὶ νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι δὲν ἔχει ἀνθρώπους νὰ βοηθήσουν;

Σὰς χαιρετῶ καὶ σὰς εὐχομαι ἐπιτυχία στὴν προσπάθειά σας μὲ ἐκτίμηση
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΡΩΝΑΣ

★

Ἀθήνα 9 Ἰουνίου 1978

Ἀγαπῆτοι Συμπατριῶτες
Παίρνοντας τὰ πρῶτα φύλλα Σας χτῆς ἐφημερίδας «Τὸ Ζαγόρι μας», ἔνιωσα τὴ μεγαλύτερή μου τιμὴ καὶ συγκίνηση γιὰ τὴ φωτεινὴ Σας προσφορά, ποὺ συμπλήρωσε τὸ μεγάλο αὐτὸ κενὸ ποὺ μὲ τόση ἀγωνία ἀπὸ καιρὸ ἀνάζη-
τοῦσε ὁ τόπος μας καὶ τὸ ριζικὸ μας.

Μὲ τὴν παράκληση ὅπως δε-
χθῆτε καὶ τὴ δική μου ἐλάχιστη χρηματικὴ μου συμβολή ποὺ ταχυ-
δρομεῖται σήμερα.

Εὐχομαι ἀπὸ καρδιάς κάθε ἐπι-
τυχία τῶν ὑψηλῶν στόχων. Τὸ
ζωτανό, ἐπικαιρο καὶ συναρπασ-
τὸ ξεκίνημα τοῦ ἐγγυάται.

Μὲ ἐκτίμηση
ΜΑΝ. ΠΑΠΑΡΟΥΣΗΣ

★

Ἀγαπῆτοι συμπατριῶτες,
Χαρούμενο καὶ γεμάτο ἐλπίδες
ἔαφνιασμα, ἦταν ἡ ἔκδοσις τῆς ἐ-
φημερίδας «Τὸ Ζαγόρι μας».

Καὶ πρῶτα, ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ
νὰ συγχαρῶ μ' ὅλη μου τὴν καρ-
διά, σὰς τὰ Ζαγορίσια πολυκάρια,
ποὺ μπορέσατε νὰ βρῆτε τὸ θάρ-
ρος, τὴ δύναμι καὶ τὴν ἡρωϊκὴ ἀ-
πόφασι «νὰ φωνάξετε» ἀπὸ «Τὸ
Ζαγόρι μας». Εὐγε σας!

Ἀρκετὰ τὸ Ζαγόρι μας ἔμεινε
ταπεινωμένο, βουδὸ καὶ ἐγκαταλε-
λειμένο.

Μαζὺ σας θὰ εἴμαστε κι ὅλοι ἐ-
μεῖς ποὺ πραγματικὰ πονάμε τὸν
τόπο μας, τὸ Ζαγόρι μας καὶ «θὰ
φονάζουμε» μαζὺ σας.

Γιατὶ ὅταν οἱ φωνὲς εἶναι πολ-
λές, τότε ἀκούγονται καλύτερα, δυ-
νατώτερα καὶ μακρύτερα. Κι ἴσως
ἔτσι νὰ φθάσουν κάποτε πρῶτα
στ' αὐτὰ τὰ δικά μας, ἐμᾶς δη-
λαδὴ τὸν Ζαγορίσιον, κι ὕστερα
τῶν «περαστικῶν», γιὰ νὰ «σπεύ-
σουν εἰς βοήθειάν μας». Ἀγωνι-
σθεῖτε περήφανα, ὅπως ἀρμόζει σὲ
Ζαγορίσιους, κι ἄς μὴ σὰς φοβί-
ζουν τὰ πάρα πολλὰ ἐμπόδια ποὺ
κάθε μέρα θὰ συναντᾶτε στὸ δρό-
μο σας καὶ τὰ ὅποια μάλιστα κά-
ποτε, θὰ φθάνουν στὸ σημεῖο νὰ
σὰς ἀπογοητεύσουν γιὰ νὰ ἐγκα-
ταλειφθετε τὴν ὁμολογούμενὴς ὁ-

ραία σας αὐτὴ προσπάθεια, ἐκεῖ
ἐξ ἄλλου θὰ φανῇ καὶ ἡ παληκα-
ριά σας.

Εμεῖς, ἀπὸ τὴν πλευρά μας, ἐ-
κείνο ποὺ σίγουρα πρὸς τὸ παρὸν
μποροῦμε νὰ προσφέρουμε, εἶναι
τὰ πολλὰ - πολλὰ ἐγκάρδια χει-
ροκροτήματα κι ἡ εὐχὴ μας, ὅ-
πως τὸ κάθε φύλλο ἀπὸ «Τὸ Ζα-
γόρι μας», νάσαι καλύτερο ἀπὸ τὸ
προηγούμενο σὲ ἐμφάνισι καὶ σὲ
περιεχόμενο, νάσαι Ζαγορίσιον.

Μὲ πολλὴν ἐκτίμηση
ΙΩΑΝ. Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Συμβολαιογράφος — Κόνιτσα

ΑΝΗΣΥΧΙΑ

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Ἀρχισαν οἱ ἐργασίες ἀπὸ τὴ ΜΟ
ΜΑ στὴν 45ῃ ἐπαρχιακῇ ὁδῷ
Κήπων — Νεγάδων — Φραγκά-
δων, Λεπτοκαριῶς — Δόλιανης.

Ὁ πρόεδρος ὁμοῦ τῆς Κοινότη-
τας Φραγκάδων κ. Ἰωάν. Κ. α-
λύθας ἔστειλε διαμαρτυρία πρὸς
τὴν Νομαρχία Ἰωαννίνων γιὰ τὴ δ-
πως πληροφορήθηκε «στὸ φρενὸν
πρόγραμμα ἐργασιῶν δὲν συμπερι-
λαμβάνεται γιὰ σκυρόστρωση τὸ
τμήμα ἀπὸ Νεγάδες - Φραγκάδες
ἀλλὰ πέραν αὐτῆς πρὸς Λεπτο-
καριῶς».

Τοῦτο «εἶναι ἐντελὴς ἄτοπο καὶ
δημιουργεῖ κινδύνους διακοπῆς
τῆς συγκοινωνίας τὸ χειμῶνα ὅ-
πως συνέβει καὶ κατὰ τὸ παρελ-
θόν. Εἶναι ἐπομένως δῶρον ἄδω-
ρον νὰ γίνῃ μεταπείδησι ἐκτελέσε-
ως τῶν ἐργασιῶν πέραν τῆς κοι-
νότητος, ἐὰν ἡ συγκοινωνία διακο-
πῇ μεταξὺ ΝΕΓΑΔΩΝ ΦΡΑΓΚΑ
ΔΩΝ».

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Χαρίλαος Βαζάκας

Στις 21 Μαΐου ἀπεβίωσε καὶ τὴν ἐ-
πομένη κηδεύθηκε τὸ Νεκροταφεῖο
Ζωγράφου ὁ συμπατριώτης μας Σουδε-
νιώτης Χαρ. Βαζάκας.

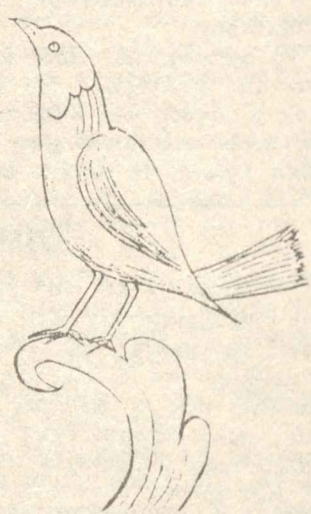
Ἦταν ἀπροσδόκητος ὁ θάνατός του
καὶ γι' αὐτὸ δὲν προέλασε θλίψη καὶ
πένθος μόνο στοὺς οἰκείους του, ἀλλὰ
καὶ σὲ μᾶς τοὺς φίλους καὶ συγγω-
ριανούς του. Δὲν προλάβαμε νὰ μάθου-
με ὅτι ἦταν ἄρρωστος καὶ πληροφορο-
ρηθήκαμε τὸ τέλος του. Ὁ Χαρ. Βα-
ζάκας ἦταν πτυχιόχος τῆς Ἀνωτάτης
Ἐμπορικῆς Σχολῆς, εἶχε χρηματίσει
ὁπλίτης τοῦ Ἰπουργείου Συγκοινω-
νιῶν καὶ ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια πολιτι-
κὸς συνταξιούχος.

Ἄν θέλουμε τώρα νὰ ἀναφέρουμε
καὶ μερικὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσμα-
τα τοῦ συγγωριανοῦ μας ποὺ σύνθεταν
τὴν προσωπικότητά του, σημειώμεν
ἀνεπιφύλακτα γιὰ τὸν ἐκλιπόντα: ὁ
Χαρ. Βαζάκας ἦταν συμπαθὲστατος καὶ
πολὺ ἀγαπητὸς ὁ εὐρύτατο κύκλω τῶν
συγγενῶν του, κυρίως τῶν συμπα-
τριωτῶν του. Δικαιολογημένα δέ, γι-
ατὶ τὸν διεκρίνε ἡ φρόνησι, ἡ αὐτογνω-
σία, ἡ ταπεινοφροσύνη. Ἦταν ὁ συμ-

ΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΓΡΑΦΟΓΝ

Τὸ καλοκαίρι ἤσυχια κυλάς,
τὰ γάργαρα καὶ καθαρά νερὰ σου
ποτίζεις κήπους, θρέφεις
μὲ τὰ φάρια σου τὰ νόστιμα
τὸν κάθε ὑπομονητικὸ φαρὰ σου.
Καὶ τὸ χειμῶνα, μὲ τὰ χιόνια τὰ πολλὰ,
τὲς καταγίδες κι ἄγριες μύδρες,
γίνεσαι χεῖμαρρος, πλατὺς, θολός, ὀρμητικὸς
κι' οἱ χωριανοὶ μὲ δέος σὲ κοιτοῦν ὥρες καὶ ὥρες.
Πῶς ἤθελα τὸ καλοκαίρι ξένοιαστος,
νᾶμουνα πάντοτε κοντὰ σου,
καὶ μ' ἓνα ἀγκίστρι κάτω ἀπὸ μιὰ γέρικη ἰτιά
νὰ ψάρευα στὰ ἤσυχια νερὰ σου.
Καὶ τὸ χειμῶνα τὸ θαρὺ καὶ παγερό,
ν' ἀρχόμουν πετώντας σὺν πουλὶ νοσταλγικῶ,
ν' ἀγνάντευα καὶ ν' ἀποθαύμαζα
γιὰ μιὰ στιγμὴ μονάχα,
τὸ ρέμα σου τὸ θερὸ καὶ τὸ θολό...
Ἄρτα 1950

Χρ. Δ. Καλλιδης

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Θάλεια Μηχαΐδου	1.000
Πέτρος Κόκκορος	1.000
Σοφία Σουγκάρη	1.300
Γεώρ. Παπαζώης	1.000
Κων. Γκολέτσης	1.000
Δ. Παπαλεοντίου	1.000
Βασ. Τζιόδας	1.000
Ιωάννης Παταϊωάννου	1.000
Χρ. Καλλιδης	650
Μάνθος ἀπαρούσης	650
Χρ. Δαρίστης	500
Ἑλλη Φογγου	500
Μάνθος Οικονόμου	500
Μιχ. Στάρας	500
Ἐλισάβετ Τσαφέρη	500
Κων)νος Θεοδοσίου	500
Εὐνομία Σιλάδου	500
Κων)νος Δερβένης	500

ἴδιο θρανίον. Χωρίσαμε, γιατί ἡ νο-
τέλεια τῆς ζωῆς ἔτσι τὸ εἶχε προ-
βλεπῇ, καὶ ἀνταμώσαμε πάλι ὕστερα ἐπὶ
μοῦν αἰῶνα. Δὲ χαρταίναμε, ὅταν ἐ-
σκόμιασε μαζί, νὰ ἀνατρέχουμε μὲ τὴν
ἐνθύμησιν μας στὰ χρόνια τὰ παιδιῶν
τὰ ὁρατικότερα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Σπ.
λακὸς εἶχε ἀπέραντο μνημονικὸ καὶ ὅ-
τάνουε σκηνὲς ἀπὸ τὴ ζωὴ μας ἐν
σχολεῖο, τὴς συναναστρόφης, τὴ ροή
τὸ παιχνίδι, μὲ τέτοιο τρόπο, ποὺ ὁ
ὁπῆρχε ἡ κατάλληλη ἀνταπόκρισι,
μποροῦσαν ὅλες οἱ ἀναμνήσεις του
ἀποτελεῖσαι πολὺτιμο θησαυρὸ γιὰ τὴ
δικὰ ἀναγνώρισμα.

Θὰ κλείσω τὸ σημειώμα μου πα-
θέτοντας ἀκόμα δύο λόγια γιὰ τὴν
μνήμη του.
Ὁ Χαρ. Βαζάκας ἦταν ἓνας ταπει-
νός, ἓνας ἀληθινὸς χριστιανός, ἀπὸ
ὅποιο καὶ ἐμεῖς οἱ ἡλικιωμένοι
μποροῦμε νὰ παραδειγματισθοῦμε.

Ἦταν ἀκόμα ὑποδειγματικὸς αὐ-
τανειάρχης καὶ ἐξοριστὸς πατέρας.

Οἱ συγγωριανοὶ τοῦ τιμῶντος σὲ
τοῦ οὐρανοῦ τὸν συνάδελφον σὲ
λευταία κατοικία του μὲ τὴν κατὰ
καὶ τοῦ καθιερωμένου στεφάνου σὲ
γάλη αὐτὴ πόλη.

• Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ •

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Υψόμετρο 1150. Κάτοικοι: χει-
μῶνα 60, καλοκαίρι 200. Ἀριθμ.
κοινοχρήστου τηλεφώνου 0653 —
51232. Κοινοτικὸ Συμβούλιον: Πρό-
εδρος Εὐριπίδης Βουλδότημος, Ἀν-
τιπρόεδρος Δημ. Κοντοδήμος, Σύμ-
βουλοι: Κων. Βαρζώκας, Γρηγό-
ριος Ράπτης, Χαρ. Βογᾶς, Γραμ-
ματέας Κοινότητος Γεώργ. Δαλκα-
δόκη.

Ἡ ἐκκλησία λειτουργεῖ μὲ παπὰ
τὸν αἰδ. παπα Θεοχάρη Κύρκο.
Λειτουργεῖ Δημ. Σχολεῖο μὲ 10
μαθητὰς. Δάσκαλος ὁ κ. Ἀνδρ.
Τόλογλου.

Συγκοινωνία μὲ λεωφορεῖο τοῦ
ΚΤΕΛ καθημερινὰ ὥρα 7.00 καὶ
4 μ.μ. Μπορεῖ νὰ βρεθῇ ταξὶ στὸ
Τσεπέλοβο.

Καφενεῖο Εὐριπίδης Βουλδότημος,
δὲν μπορεῖ νὰ ἐτοιμάσῃ φαγητό.

Ἦπάρχει δωμάτιο γιὰ ὕπνο μὲ
2 κρεβάτια καὶ τιμὴ 100 δρχ. ἔ-
καστο.

Ἔργα ποὺ πρόκειται νὰ γίνουν:

1) Συμπληρωματικὸ ὁδραγωγεῖο
2) Κοινοτικὸς δρόμος 300 μ. γιὰ
τὸ μεσοχώρι 3) Ἐπιδιορθώσεις
καλντεριμῶν.

Ὁ σῖτις παλιὰ ἐπισκευαστήκαν
μὲ μεγάλη δαπάνη καὶ πρόκειται
νὰ κτιστοῦν 2 καινούργια.

Ἀξιοθέατα μέρη στὴν κοινότη-
τα: 1) Χαράδρα Βίκου 2) Ἀρχαῖ-
ος τάφος (Τοῦρλα) 3) Καταφύγιο
(παράκλησις στὴ χαράδρα Βίκου)
4) ἡ κεντρικὴ ἐκκλησία 5) Τὸ
δημοτικὸ σχολεῖο καὶ ἀρχαιολογι-
κὸς χώρος στὸ βουνὸ Γράδιστα.

Ἰπάρχουν 10 οἰκὸπεδα πρὸς
πώλησιν.

Τὸ πανηγύρι γίνεται στὸ μεσο-
χώρι τὴν 20 Ἰουλίου.

Εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάπτυξις: 1) Βι-
οτεχνίας λαϊκῆς χειροτεχνικῆς τέ-
χνης καὶ 2) Βιοτεχνίας κατεργα-
σίας ξύλου (βαρέλια, τελάρια κλπ.)

ΔΙΚΟΡΦΟ

Υψόμετρο 1050 μ. Κάτοικοι:
Χειμῶνα 30, καλοκαίρι 150. Ἀρ-
κοινοχρήστου τηλεφώνου 0653 —
61226. Κοινοτικὸ Συμβούλιον: πρό-
εδρος Μάνθος Σακελαρίου, ἀντιπρό-
εδρος Φρεῖδ. Πλαστήρα, Σύμβου-
λοι: Δημ. Μητρόπουλος, Κων.
Λέκκος, Βασ. Νίνης, Γραμμα-
τέας Κοινότητος Γρηγ. Κοντός. Δα-
σοφυλίας Βασ. Λέκκος. Ἀγροφύ-
λακας Παν. Κόντος.

Ἡ ἐκκλησία λειτουργεῖ κανονι-
κὰ μὲ παπὰ τὸν παπα Χρῆστο Λά-
ζο.

Δὲν λειτουργεῖ Δημ. Σχολεῖο.
Ἦπάρχει ἐκπολιτιστικὸς Σύλλο-
γος Δικορφιωτῶν μὲ μικρὴ δράση.

Συγκοινωνία μὲ ἄγονη γραμμὴ
Δευτέρα - Τετάρτη - Παρασκευὴ
ὥρα 3 μ.μ. ἀπὸ Γιάννενα καὶ 8
π.μ. ἀπὸ τὸ Δικόρφο.

Καφενεῖο - παντοπωλεῖο Χρή-
στου Λούκα. Μπορεῖ νὰ ἐτοιμάσῃ
πρόχειρο φαγητό.

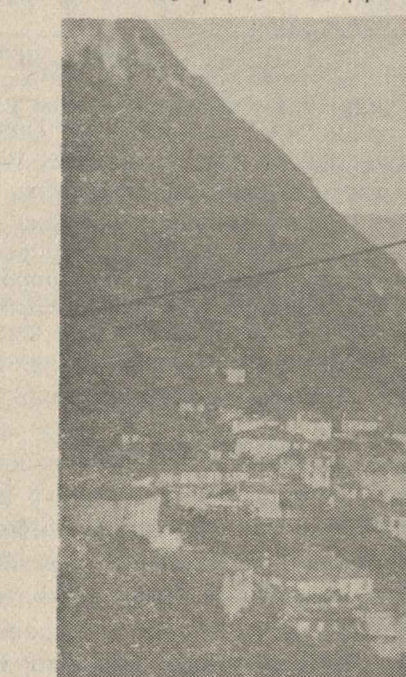
Ἦπάρχουν δωμάτια γιὰ ὕπνο μὲ
2 κρεβάτια.

Πανηγύρια γίνονται στὸ μεσοχώ-

ρι τὴν 20 Αὐγούστου καὶ στὴν το-
ποθεσία Ἀγ. Γιάννης τὴν 25 Μάη.

Τὸ κύριο αἷτημα ὅλων τῶν χω-
ριανῶν εἶναι ὁ δρόμος. Βλέπετε ὅ-
λα τὰ χωριά σχεδὸν τὸ ἔχουν με-
ράκι νὰ δοῦνε δρόμο καλὸ, δίχως
ταλαιπωρίες καὶ κινδύνους.

Γίνεται ἓνας δρόμος καινούργιος

ΑΠΟΨΗ ΔΙΚΟΡΦΟΤ

ἀπὸ τὰ «Καγκέλια Στούπαινα» ποὺ
συντομεύει τὴν ἀπόστασι ἀπὸ τὰ
Γιάννενα κατὰ 15 χιλιόμετρα.

Χρειάζεται ὅμως δουλεῖα ἀκόμη
γιὰ νὰ κινούνται τὰ ὁχήματα ἐλευ-
θερά. Πρέπει νὰ γίνῃ διαπλάτυν-
σις τοῦ δρόμου, προπαντὸς στὴς στε-
ρὲς διότι εἶναι πολὺ επικίνδυνες.

Ἀπὸ τὴ γενιυὴ συνέλευσις τῶν μελῶν
τῆς Ἐνώσεως Ζαγορίσιων Ἀθηνῶν

Στις 28.5.78 ἔγινε στὴν Ἀθήνα
ἡ Β' γεν. συνέλευσις τῶν μελῶν
τῆς Ἐνώσεως Ζαγορίσιων Ἀθηνῶν.
Πρόεδρος ἐξελέγη ὁ κ. Παν. Πα-
παδημητρίου καὶ πρακτικογράφοι
οἱ κ.κ. Ἀλκης Παρτσάλης καὶ
Γιάννης Βαλασούρας.

Τὰ θέματα ποὺ ἀπασχόλησαν τὴ
συνέλευσις ἦταν:

1) Τὸ ὀδικὸ δίκτυο τοῦ Ζαγο-
ριοῦ
2) Τὸ Ριζάρειο Κληροδοτήμα
3) Τὸ Δασικὸ Κτηματολόγιο
4) Τὸ Γυνάσιο καὶ Οἰκοτε-
ρεῖο Τσεπελόβου

5) Ὁ ἀναμεταδότης τῆς T.V.
καὶ 6) Ἡ προβολὴ τοῦ Ζαγοριοῦ

μὲ διάφορες ἐκδηλώσεις,
καθὼς καὶ ἄλλα μικρότερα, ἀλλὰ
ἀπαραίτητα, ὅπως ἡ τοποθέτησι
πινაკίδων στὶς ἐισόδους τοῦ Ζαγο-
ριοῦ καὶ σὲ κάθε χωριό. Ἡ σφ-
στασις συμβουλευτικὸν συμβουλίου

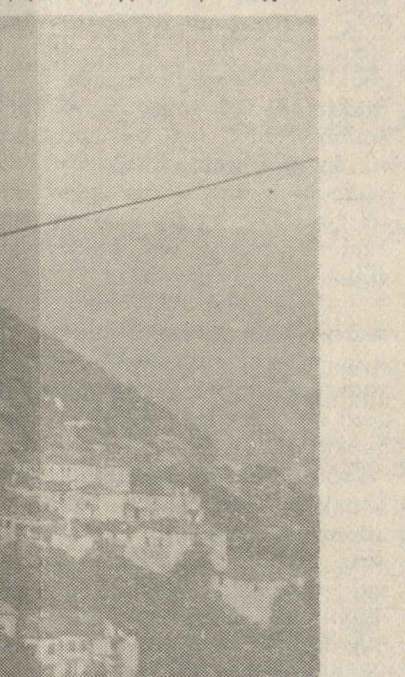
Ἀκοῦσιακῶν ἀδελφοτήτων κ.κ.
Ἐγίναν ἀρχαιρεσίες γιὰ νέο Δ.
Σ. καὶ κατὰ τὴν κατανομή τῶν ἀ-
ξιωμάτων ἐξελέγη Πρόεδρος ὁ κ.

Κλ. Βλαδίκας, Α' ἀντ)δρος ὁ κ.
Ἀλεξ. Πανοφωροπούλου, Β' ἀντ)
δρος ὁ κ. Ν. Πολυμορίτης, γεν.

γραμματεὺς ὁ κ. Ἀντ. Καρπούζης,
ταμίας ὁ κ. Ἰ. Καρατζᾶς, Δημ.

σχέσεων ὁ κ. Ν. Βατάλης, Κοσμη-
τωρ ἡ κ. Σοφία Σουγκάρη, εἰδ.

Ἔνα τουριστικὸ περίπτερο, ἓνας
ξενώνας κάπου ψηλά, μέσα στὰ τό-
σο ὥραια καταπράσινα ἔλατα θὰ
ἔφερνε στὸ χωριὸ μεγάλη κίνησι.
Εἶναι «χάρμα ὀφθαλμῶν» αὐτὴ ἡ
περιοχὴ πράγματι πολὺ ἔλατο ὁ-
πάρχει. Ἀφήνουμε τὰ δικά μας μέ-
ρη καὶ πηγαίνουμε τάχα στὴν Ἐλ-

θεσία γιὰ ρωτήστε ὅμως ἔσαν ἐλ-
θετό, τί θὰ σὰς πεί; δὲν ἔξορουμε
νὰ ἐκμεταλλευτοῦμε τὴ χώρα μας.
Ἄς τὸ σκεψοῦν καλύτερα οἱ ἀρ-
μόδιοι καὶ δὲν νομίζω νὰ χάσουν
καὶ τίποτα, μᾶλλον θὰ κερδίσουν
ἀν κάνουν κάτι.

Τ. Π—ς

Ἐπὶ τῇ ἐξελεγκτικῇ ἐπιτροπῇ
ἐξελέγησαν οἱ κ.κ. Μάνθος Οἰκο-
νόμος, Ἀλκης Παρτσάλης καὶ
Θρασύδουλος Τόλογλου.

Ἰδιαίτερα γιὰ τὸ Ριζάρειο Κλη-
ροδοτήμα ἀναφέρθηκε ἐπὶ τῇ Συνέ-
λευσις ἡ λειτουργία Λυκαίου, ἵσται
μου μὲ τὰ κρατικὰ Λύκεια. Ἡ ἀγ-
ταλλαγὴ μὲ τὸ κράτος τῶν 18
στρεμμάτων ποὺ ὑπάρχουν σήμε-
ρα ἀπὸ τὸ οἰκὸπεδὸ τοῦ στὴν ὁδὸ Βα-
λασούρας Σοφίας καὶ τῶν 11 ποὺ
ἀπαλλαστρώθηκαν πρὶν ἀπὸ καιρὸ
ἀπ' τὸ ἴδιο οἰκὸπεδόν, μὲ 4 στρεμ-
μῶν ἀπ' τὸ Νεὸ καθὼς καὶ μὲ τὰ
παλαιὰ κρατικὰ κτήματα:

1) 16 στρέμ. στὸ Δέλτα τοῦ Φα-
λῆρου 2) 2 1/2 στρέμ. στὴ γωνία
Ἀκοῦσιακῶν καὶ Χαριλάου Τριού-
πη καὶ 3) 20 στρέμ. τοῦ Ἀνοσι-
κοῦ Οἰκοτερεῖου Ἰωαννίνων.

Ἀναφέρθηκε ἀκόμη ἡ ἐκπαίδεξις μα-
θητῶν στὰ Ζαγορίσιακά Γυμνάσια

καθὼς καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῶν
πλεονασμάτων τοῦ Ριζαρείου
Κληροδοτήματος σὲ ἀναπτυξιακὰ
ἔργα τοῦ Ζαγοριοῦ.

Ἡ Γ. Συνέλευσις παμψηφεί ἐνέ-

κρινε τὰ πεπραγμένα. Τὴν ἄμεσον
ὁποδολὴ αἰτήσεως στὸ Ἐφετε-
ριὸν γιὰ ἀξιοποίησις πλεονασμάτων τοῦ
Ριζαρείου Κληροδοτήματος. Τὴν αὐ-
στασις Ὁργανισμοῦ προστασίας Ζα-
γοριακῶν Κληροδοτημάτων καὶ τὴν
γιορταστικὴν ἐκδηλώσιν γιὰ τὴ Γυ-
ναῖκα τῆς Πίνδου.

Τέλος ἀπένευμε τὸν τίτλο τοῦ
ΕΠΙΤΙΜΟΥ Προέδρου εἰς τὸν οἰ-
κισθελὸς ἀποχωρήσαντα κ. Δη-
μητρίου Παπαλεοντίου. Ἐπίτι-
μόν Δ) τῶν Ἰπουργείων Γεωργίας
— ποὺ διατέλεσε πολλὰ χρόνια
Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως καὶ προ-
σέφερε ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας στὸ
Ζαγόρι.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ

ΔΙΑΚΡΙΘΕΝΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Προκειμένου ἡ Ἐνωσις τῶν Ζα-
γοριοίων Ἀθηνῶν (ὁδὸς Γερανίου
41, Τ.Τ. 101 τηλέφ. 5246809) νὰ
περιλάβῃ εἰς ἐκδοθσομένους Τόμους
ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΚΡΙΘΕΝΤΩΝ
ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ἅπαντας τοὺς πρὸ
τοῦ ἔτους 1978 διακριθέντας Ζαγο-
ριοίους εἰς ἓνα ἢ περισσότερους το-
μεῖς τῆς ἐπαγγελματικῆς ἢ κοινωνι-
κῆς τῶν δραστηριότητος (Ἐκκλη-
σία, Πολιτεία, Στράτευμα, Ἐπιστή-
μας, γράμματα, πολιτικὴ, καλλιτε-
χνία, ἐμπόριο, βιομηχανία, ναυτιλία,
εὐεργεσίες κλπ.) γιὰ νὰ ὑπευθυμί-
ζωνται πάντοτε σὲς μεταγενέστερες
γενεὲς τὰ ἐπιτεύγματα τῆς δραστη-
ριότητος τῶν προγόνων των, π ρ ο σ κ α λ ε ῖ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ
περιληφθοῦν εἰς τὰς ἐκδόσεις τῆς δι-
πως ἀποστέλλουν εἰς τὴν Ἐνωσιν ἐν-
υπόγραφα βιογραφικὰ σημεῖωματα
μετὰ φωτογραφίας τὰ ὁποῖα δέον νὰ
περιλαμβάνουν: 1) Ὀνοματεπώνυ-
μον, ὄνομα πατρὸς, 2) Δ)νοιν κατοικί-
ας (πόλις, ὁδὸς, ἀριθμὸς) τηλέφω-
νον, 3) Ἔτος καὶ τόπος γεννήσεως, 4) Σπουδαὶ ἐν ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπ

Κοινωνικά**ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ**

Ἀπὸ τὴ Λαϊστὰ ὁ Λάκης Θ. Πιπικός, δάσκαλος, ἀρραβωνιάστηκε μὲ τὴν δ. Πόπη Κεχρινιά ἀπὸ τὴν Πάτρα. Τοὺς εὐχόμαστε καλὰ στέφανα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

ΕΛΑΤΗ. Τὴν Κυριακὴ τῆς 18 Ἰουνίου ἔγινε ἡ βάπτισμα τοῦ γιοῦ τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ κ. Πολυκάρπου Μάνθου εἰς τὸ ἐξοχικὸ παρεκκλήσι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Παρέστησαν πολλοὶ ξένοι ποὺ καταγοιτεύτηκαν ἀπὸ τὸ πράσινο ποῦ παρουσιάζουν οἱ γύρω λόφοι καὶ οἱ πλαγιές τοῦ βουνοῦ. Τόσοι ποὺ τὸ παρεκκλήσι ἂν καὶ ἀρκετὰ μεγάλο γέμισε καὶ οἱ περισσότεροὶ ἔμειναν ἀπ' ἑξῶ.

Νουνὸς ἦταν ὁ Ἰωάννης Δημάρατος ποὺ χάρισε τ' ὄνομα Μιχαήλ. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Μυστηρίου ὅλη αὐτὴ ἡ Κοσμοπλημμύρα κατευθύνθη πρὸς τὸ μεσοχώρι ὅπου παρετέθη γεῦμα εἰς ὅλους τοὺς (ξένους καὶ ντόπιους). Μετὰ τὸ φαγοπότι ἄρχισε τὸ γλέντι μὲ τὰ ξακουστὰ Τακούτσια ποὺ κράτησε μέχρι ἀργὰ τὸ βράδυ.

Οἱ προσκαλεσμένοι ἔφυγαν κατενθουσιασμένοι.

ΕΛΑΤΙΝΟΣ

ΛΑ.Ι.ΣΤΑ. Στὶς 18 Ἰουνίου βαπτίστηκε ὁ γιὸς τοῦ ζεύγους Γεωργίου καὶ Βασιλικῆς Πιπίκου, τοῦ δόθηκε τὸ ὄνομα Θεόδωρος. Νουνὰ ἦταν ἡ δ. Τζένη Σταύρου.

Νὰ τοὺς ζήση τὸ καινούργιο ὄνομα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΒΙΤΣΑ. Πέθανε στὶς 5.6.1978 στὰ Γιάννινα, σὲ ἡλικία 82 ἐτῶν, καὶ κηδεύτηκε τὴν ἐπομένη στὸ χωριὸ τῆς τῆ Βίτσα, ἡ καλὴ νοικοκυρὰ Πελαγία Κων. Κυράτση. Δ. Π.

★

Ἕνας λεβέντης Ζαγορίσιος μᾶς ἔφυγε ξαφνικά, κι' ἄφησε ἕνα μεγάλο κενό, μιὰ βαριά θλίψη, σ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ σ' ὅσους τὸν εἶχαν γνωρίσει. Ἀφήνει γυναῖκα χήρα καὶ ὀρφανὰ παιδιὰ, ποὺ τόσο τὸν χρειάζονταν.

Ὁ Γιώργος Κ. Βασδέκης ἀπὸ τὴν Βίτσα πέθανε καὶ τάφηκε ἀπὸ τοὺς ἀπαρηγόρητους οἰκογενεῖς του στὴν Ἀθήνα τὴν περασμένη βδομάδα. Πέθανε πάνω στὴν πιὸ ζωντανὴ ἡλικία, πάνω στὴν μεγάλου δραστηριότητα, πάνω στὴν ἐξαιρετικὴ του προκοπή.

Τὴν βαρειοθλιμένη οἰκογένειά του καὶ τοὺς πολλοὺς συγγενεῖς του συλλυπούμεθα ἐγκάρδια.

Ἄς εἶναι ἀνάλαφρο τὸ χῶμα τῆς ζηντιᾶς.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ. Σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν πέθανε στὰ Γιάννινα ὁ Κώ-

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ**Παραδεισένια γωνιά**

ΛΑ.Ι.ΣΤΑ. — Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε φαίνεται ὅτι ἦρθε τὸ καλοκαίρι. Τὸ ξενοδοχεῖο καμμιὰ βραδυὰ δὲν μένει ἄδειο. Ὅλο καὶ κάποιους Ἑλβετοὺς, Σουηδούς, Αὐστραλοὺς ἢ Ἕλληνες τουρίστες ἔχει. Οἱ Ἰ. Χίδες ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸν χωματόδρομο ἢ τὴν ἀπόσταση καὶ ἔρχονται νὰ ἀπολαύσουν αὐτὸ ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν ἄλλοι. Μαγευτικὸ, καταπράσινο τοπίο, ὅτι πρέπει γιὰ νὰ ἡσυχάσει κανεὶς ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς πόλης, νὰ ξεκουραστεῖ ψυχικά καὶ σωματικά.

— Ὅσο γιὰ τὴν διασκέδαση στὸ χωριὸ μας, γιὰ ἕνα χωριὸ νομίζω πῶς περνάμε καλὰ — ἔχω ἐπισκεφτεῖ πολλὰ χωριά τοῦ Ζαγορίου καὶ δυστυχῶς δὲν εἶδα τίποτε ἀπ' ὅτι γίνεται στὴ Λαϊστὰ. — Ὅσοι εἴμαστε κατεβαίνουμε στὸ μεσοχώρι τὰ βράδια καὶ περνᾶ ἡμέραν καλὰ. Κάπου — κάπου, τώρα τὸ καλοκαίρι πολὺ συχνά, κάνουμε κανέναν χορὸ στὸ Τουριστικὸ Ξενοδοχεῖο, ὅσοι ξένοι τυχαίνει νὰ βρίσκονται φεύγουν μὲ ἀξέχαστες ἀναμνήσεις.

— Οἱ Σαρακατσάνοι ἔχουν τόσο καιρὸ ποὺ βρίσκονται κι αὐτοὶ στὰ βουνὰ μας μαζί μὲ τὶς φαμίλιες τους. Ἐχουν περίπου 5000 πρόβατα. Κατεβαίνουν συχνὰ στὸ χωριὸ καὶ ψωνίζουν, μεταφέρουν ξυλεία μὲ τὰ ζῶα τους στὸ χωριὸ γιὰ τοὺς ἐμπόρους.

— Ἐμεῖς τώρα ἔχουμε τὰ χόρ-

στας Οἰκονόμου καὶ τὸν κήδεψαν στὸ χωριὸ του. Γενικὸ τὸ πένθος καὶ γνήσιος ὁ σπαραγμὸς τῶν χωριανῶν του.

ΕΛΑΤΗ. Τὴν 23ην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἀπεβίωσε στὸ Γενικὸ Νοσοκομεῖο ὅπου ἐνοσηλεύετο ἡ Εὐσέβια Ἀπ. Θεοχάρους ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος. Αὐτὴ μετεφέρθηκε στὸ χωριὸ μας ὅπου καὶ ἐκηδεύθη. Στὴν κηδεῖα τῆς παρέστη πολὺς κόσμος τόσο ἀπὸ τὰ Γιάννινα ὥς καὶ ἀπὸ τὰ γύρω χωριά καὶ ἀπὸ τοὺς Κήπους γι' αὐτὸ ἔχαιρε μεγάλῃς ἐκτιμήσεως λόγω τοῦ ἐξαιρετικοῦ τῆς χαρακτήρος καὶ τῶν ἄλλων προσόντων τῆς. Ἡ ἀπώλειά τῆς προξένησε μεγάλη λύπη στὸ χωριὸ γιατί ἐξυπηρετοῦσε τοὺς πάντας εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις.

Στεφάνους κατέθεσαν πολλοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἐξωραϊστικὸς Σύλλογος καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον.

ΕΛΑΤΙΝΟΣ

◆ Συλλυπούμεθα ἐγκάρδια τὴς οἰκογένειες τῶν ἀειμνήστων συμπατριωτῶν μας.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στὶς 25 Ἰουνίου ἔγινε στὸ Τσεπέλοβο τὸ μνημόσυνο τοῦ Δημητρίου Τσουμάνη αἰωνία ἡ μνήμη του.

τα, προετοιμασίες γιὰ τὸν χειμῶνα ἄλλοι κόβουν, ἄλλοι φορτώνονται. Τὸ ἀκόνισμα τῆς κόσας εἶναι ὁ ἦχος ποὺ πολὺ συχνὰ ἀκούγεται. Φέτος μάλιστα ἔχει πάρα πολὺ χόρτο, ἦταν ὀφείλιμες οἱ βροχὲς τοῦ Μᾶη καὶ τοῦ Ἰουνίου, νάχε κανεὶς χέρια νὰ κόψει.

— Τῆς Ἁγίας Τριάδος εἴμασταν στὸ Μοναστήρι τοῦ Παλαιχωρίου, δύο ὥρες μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό. Ὅχι μόνο Λαϊστινοὶ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα χωριά γύρω. Παρακολογήσαμε τὴν λειτουργία.

— Ἀπὸ τὰ δάνεια ποὺ δίνει ὁ Ε.Ο.Τ. πήραν ὀρισμένοι χωριανοὶ μας καὶ μάλιστα ἔβαλαν μπρὸς στὸ φτιάσιμο. ἴσως ἦρθε ὁ καιρὸς

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ**ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ**

Ἀπὸ τὸ ἐπόμενο φύλλο μας θὰ δώσουμε λεπτομέρειες γιὰ τὸ διαγωνισμὸ φωτογραφίας ποὺ θὰ προκηρυχθεῖ μὲ θέματα ἀπὸ τὸ Ζαγόρι.

Οἱ φωτογραφίες θὰ πρέπει νὰ ἀνήκουν στὶς παρακάτω κατηγορίες:

α) Φύση καὶ περιβάλλον.

β) Οἰκισμοὶ καὶ ἀρχιτεκτονική.

γ) Λαϊκὴ τέχνη καὶ διακόσμηση.

Τὸ Ζαγόρι μὲ τὰ ἄπειρα θέματα ποὺ προσφέρει δίδει τὴν εὐκαιρία σ' ὅσους ἀγαποῦν τὴν φωτογραφία νὰ παρουσιάσουν σπάνια ἔργα τέχνης.

νὰ ξαναφτιαχτεῖ τὸ χωριό. Τὸ ἐλπίζουμε καὶ τὸ εὐχόμαστε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά Μακάρι νὰ μπορέσουμε ὅλοι νὰ κάνουμε κάτι γι' αὐτό.

— Ἀ! καὶ κάτι γιὰ τοὺς ἀγαπητοὺς συμπατριώτες μας ποὺ βρίσκονται ἐκτὸς Λαϊστῆς. Ὁ κ. Πολύζος, ὁ ὁδηγὸς μας κρατεῖ στὰ χέρια του τώρα πιὰ τὸ τιμόνι ὅχι ἐκείνου τοῦ μικροῦ «πράσινου Λεωφορείου» ποὺ ἔφατε ἄλλα κάποιου ἄλλου μεγάλου, τριανταδιάρη γιὰ νὰ πηγαίνετε ἐρχόμεστε περισσότερο ἀναπαυτικά.

Καὶ μιὰ παρακλήση θερμὴ γιὰ τὸν Ο.Τ.Ε. Ἐχουμε μόνο τὸ Κοινοτικὸ τηλέφωνο, ὅπως πολλὰ ἄλλα χωριά, δυστυχῶς δὲν μποροῦμε νὰ ἐξυπηρετηθοῦμε ὅλοι τώρα τὸ καλοκαίρι τουλάχιστον. Ἡ Διοίκηση τοῦ Ο.Τ.Ε. συνέχεια ἐξαγγέλει τὴν τοποθέτηση χιλιάδων τηλεφώνων. Ἐδῶ ὅμως δὲν γίνεται τίποτε, μόνο ὑποσχέσεις. Ἐδῶ κι ἑξὶ χρόνια ἔχουν γίνε περιπτώσεις αἰτήσεις ἀπὸ Λαϊστινοὺς γιὰ αὐτὸματα τηλέφωνα. Τί γίνεται ὅμως; Μήπως μπορεῖ ὁ Ο.Τ.Ε. νὰ μᾶς πληροφορήσει;

ΤΟΥΛΑ ΠΟΛΛΑ - ΖΑΡΚΑΔΑ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ**ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ**

Ἐγγόνια Σουδενιωτῶν ποὺ ἀπὸ 150 χρόνια ἔφυγαν καὶ γὰν στὴν Πελοπόννησο γιὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ζήσουν κάπως καλύτερα, ἐπὶ φθῆκαν τὰ Σουδενὰ γιὰ νὰ σὲ ἐπαφῇ μὲ ἀναπομεινάντες γενεὲς τῶν καὶ νὰ τιμώσουν τῶν προγόνων τους.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο καὶ οἱ Σουδενιωτὲς τοὺς ὑποδέχθη μ' ἀγάπη καὶ στὴ συνεστίαση ἔγινε σφίξαντες πρὸς τοὺς οἱ ποὺ πρέπει νὰ ἐνώνουν τοὺς ῥίσιους.

Ἀξίζουν πολλὰ συγχαρητήρια τοῖς Ἀδελφότητες Σουδενιωτῶν ποὺ ὀργάνωσαν τὴ συνάντησιν ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις.

Συνεχίζεται ἡ κατασκευὴ τῆς κοποῖας κάτω ἀπὸ τὴν κοινοπιᾶ.

— Τελειώνουν οἱ διατυπώσεις τὸν ἐκούσιο Ἀναδομὸν τὸν πρὸς

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Τὸ κοινοτικὸ Συμβούλιο, σὲ νεδρίαση τῆς 18.6.78, πῆρε ἡρώς ῥα κοινὸ βούλευμα γιὰ ἐκτέλεση ἔργων χωριὸ καὶ κυρίως γιὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν δρόμων. Ἐκεῖ προγραμματίζονται τὴν κατεδάφιση τοῦ παλιοῦ καὶ πομένου Κοινοτικοῦ Καταστήματος καὶ τὴν ἀνέγερση νέου. Τὸ ἔργον μὲν καθυστερεῖ ἀπὸ ἀδυναμία ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τῆς ΤΥΔΙ. Συντάζει τὴ σχετικὴ μελέτη. Τῶν προσεχῶν ἡμερῶν θὰ ἀρχίσῃ καλικοστρώση τοῦ δασικοῦ δρόμου πρὸς τὸ Μοναστήρι μῆκος 15 χιλ. Ἀπὸ τὸ 1968 ἔχουν ἀνεγερθεῖ νέα σπίτια καὶ ἔχουν ριζικὰ ἐπισκευασθεῖ ἄλλα 5. Γιὰ φέτος πρὸς νὰ ἐπισκευασθοῦν 3 Ὑπάρχοντες ἑλλειψη μαστόρων.

— Πρῶτος παραθεριστὴς ἐστὶς 17 Ἰουνίου ὁ κ. Πέτρος Παναγιώτης μὲ τὴν σύζυγόν του Σοφίαν καὶ τὴν εὐκαιρία τῆς διημέρου τοῦ Πεντηκοστής καὶ τοῦ Πνεύματος, ἔφθασαν πολλοὶ ἀπὸ Γιάννινα καὶ ὁ κ. Γεώργιος Πασχάλης ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκης καὶ οἱ ἑταῖοί του. Ἐπείτα ἀπὸ ἐξωπαρτηνὴν στὴν Ἀμερική, ἐπιστῇ ὁ κ. Ν. Ἐξάρχου μὲ τὴν σύζυγόν του Μαρίαν.

— Ὁ ἐργολάβος ἔχει ἀρχίσει ἔργασίες γιὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ μουρ. Τυφτοκάμπου - Ἡλιοκωμῆς Βρυσοχωρίου. Ἐπίσης καὶ ἡ ἐκτομή τῆς κλιμακίας γιὰ τὴν σκευὴ τοῦ δρόμου στὴ θέση «τῶν Γιάννη» ὅπου σημεῖωθηκαν καὶ θύσεις καὶ καθιζήσεις.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Συνεχίζονται οἱ ἐργασίες τῶν ὑδραγωγείων καὶ τοῦ κτηρίου τῆς θηλικῆς Ἑστίας.